

5.12.2017

Dnro/Dnr TRAFI/425851/03.03.01/2017

Liikenne- ja viestintävaliokunta
07.12.2017 klo 12:00Viite/ E 100/2017 vp, asiantuntijalausunto
Referens**Liikenteen turvallisuusviraston lausunto EU:n liikenteen vaihtoehtoisten polttoaineiden toimintasuunnitelmasta**

Liikenne- ja viestintävaliokunta on kutsunut Liikenteen turvallisuusvirasto Trafin asiantuntijana kuultavaksi asiassa. Trafi kiittää mahdollisuudesta lausua.

Komissio julkaisi keskiviikkona 8.11.2017 toimintasuunnitelman vaihtoehtoisten polttoaineiden infrastruktuurin käyttöönottamisesta EU:ssa. Toimintasuunnitelman yhteydessä julkistettiin myös komission arvio jäsenmaiden kansallisten suunnitelmien riittävydestä komission tavoitteisiin nähden.

Trafi kiinnittää huomiota siihen, että Komission yhteenvedon mukaan kansallisista suunnitelmista niiden kattavuuden, tavoitteiden ja toimenpiteiden osalta ainoastaan kahdeksan jäsenmaan suunnitelmat (25 jäsenmaan suunnitelmasta) täyttivät täysin direktiivin suunnitelmille asettamat vaatimukset. Suomi oli näiden kahdeksan maan joukossa. Muut maat ovat Itävalta, Belgia, Ranska, Saksa, Italia, Alankomaat ja Iso-Britannia.

Sähkökäyttöisten henkilöautojen edistäminen

Suomi on suunnitelmassaan asettanut tavoitteeksi vuoteen 2020 mennessä yhteensä 22 000 sähkökäyttöistä autoa (20 000 henkilöautoa ja 2 000 pakettiautoa ja raskaan kaluston autoa). Muihin EU-maihin verrattuna, tavoitteen kunnianhimon taso on Komission arvion mukaan kohtuullinen.

Trafi haluaa lausunnossaan kiinnittää huomiota kansallisen tavoitteen ja kansallisten politiikkatoimien välillä vallitsevaan ristiriitaan keinovalikoiman riittävyyden suhteen. Tällä hetkellä (30.9.2017 tilanne) Suomessa on liikennekäytössä yhteensä 1 289 täyssähköhenkilöautoa ja 4 583 ladattavaa hybridihenkilöautoa, yhteensä 5 872 sähkökäyttöiseksi laskettavaa henkilöautoa. Näin ollen näiden osuus on koko liikennekäytössä olevasta henkilöautokannastamme noin 0,2 %.

Vuosina 2018-2021 toteutettava täyssähköautojen hankintatuki on tärkeä toimi täyssähköautojen osuuden lisäämiseksi maamme henkilöautokannassa. Trafi kiinnittää huomioita siihen, että tuen euromääräinen suuruus hankittavaa uutta, täyssähköautoa kohti on vain 2 000 euroa. Hankintatuki ei kata riittävästi hintojen erotusta sähköauton ollessa hankintahinnaltaan huomattavasti fossiilisia käyttövoimia hyödyntäviä autoja kalliimpi. Trafin tekemän vaikutusarvion mukaan vuosina 2018-2021 toteutettavan hankintatuen avulla saataisiin myytyä neljän vuoden aikana noin 2 000 uutta täyssähköautoa. Arvioitaessa keinojen ja tavoitteen suhdetta, keinot tuntuvat olevan riittämättömät suhteessa automäärää koskevaan tavoitteeseen. Toki sähköautoja edistävä toimi on myös latausinfrastruktuurin kehittäminen ja tukeminen autojen hankintatuen rinnalla, ja jatkotoimia suunnitellaan parlamentaarisessa työryhmässä.

Vaihtoehtoisia käyttövoimien edistämisen kannalta tärkeä politiikkatoimi on vuodelle 2018 suunniteltu romutuspalkkiokokeilu, jossa vanhan auton romuttavalle ja tietyt kriteerit täyttävän, uuden auton ostavalle

myönnetään valtion tukea. Romutuspalkkiokokeilussa edistetään myös vaihtoehtoisia käyttövoimia, jolloin uuden ladattavan hybridihenkilöauton tai kaasuauton ostavalle hyvitetään valtionavustusta 2 000 euroa/auto. Trafin tekemän vaikutusarvion mukaan romutuspalkkiokokeilun aikana myytäisiin kuitenkin vain noin 500 kappaletta ladattavia hybridiautoja, joten tämäkään toimi ei ole välttämättä riittävä tavoitteita ajatellen. Toki on syytä huomioda, että myytävien autojen määrässä voi tapahtua suuria muutoksia mikäli täyssähköautojen ja ladattavien hybridiautojen hintakehityksessä tapahtuu suuria muutoksia lähivuosina.

Kaasukäyttöisten henkilöautojen edistäminen

Suomen suunnitelmassa kaasuautojen tavoitteeksi on asetettu 5 800 autoa vuoteen 2020 mennessä. Tällä hetkellä (30.9.2017 tilanne) Suomessa on liikennekäytössä yhteensä 2 703 kaasukäyttöistä henkilöautoa. Tämä on noin 0,1 % liikennekäytössä olevasta henkilöautokannastamme.

Kaasuautojen edistämiseksi tärkeä politiikkatoimi on edellä mainittu, vuodelle 2018 suunniteltu romutuspalkkiokokeilu, jossa vanhan auton romuttavalle ja uuden auton ostavalle myönnetään valtion tukea. Romutuspalkkiokokeilussa edistetään myös vaihtoehtoisia käyttövoimia, jolloin uuden kaasukäyttöisen henkilöauton ostavalle hyvitetään valtionavustusta 2 000 euroa/auto. Trafin tekemän vaikutusarvion mukaan romutuspalkkiokokeilun aikana myytäisiin kuitenkin vain noin 100 uutta kaasuautoja, joten arvion mukaan toimenpide ei näyttäisi olevan kovin tehokas tavoitetta ajatellen. Toki kaasuautojen edistämisen kannalta myös jakeluinfrastruktuurin kehittäminen on tärkeää ja jatkotoimia suunnitellaan parlamentaarisessa työryhmässä.

Muuta huomioitavaa

Trafi seuraa aktiivisesti vaihtoehtoisten käyttövoimien osuutta autokannasta ja muissa liikennevälineissä sekä politiikkatoimien vaikuttavuutta.

Trafi käynnisti syksyllä 2017 kampanjan kuluttajien tietoisuuden lisäämiseksi vaihtoehtoisista käyttövoimista. Ole Edelläkäviä –niminen kampanja jatkuu vuoteen 2021 saakka kattaen kaikki liikennemuodot. Lisätietoa kampanjasta: <https://www.trafi.fi/oleedellakavija>

Liikenteen turvallisuusvirasto valvoo liikenteessä käytettävien vaihtoehtoisten polttoaineiden jakelusta annetun lain (478/2017) ja sen nojalla annettujen määräysten noudattamista omasta aloitteesta tai saamiensa ilmoitusten perusteella. Valvonta tulee liittymään pääosin vaihtoehtoisten polttoaineiden julkisten lataus- ja tankkauspisteiden sijaintitietojen ja polttoaineen hinnoitteluun liittyvän ilmoittamisvelvoitteen noudattamiseen. Lisäksi valvontaa tulee kohdistettavaksi sekä ajoneuvoissa vaadittuihin merkintöihin että jakelupisteiden polttoaineiden laatua ja lataussähköä koskevien opastemerkintöjen vaatimusten täyttymiseen.

Outi Ampuja
johtava asiantuntija